

Sygn. akt I C 492/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant: Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2017 roku

na rozprawie w Ł.

sprawy z powództwa M. T.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę kwoty 15.361 zł

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda M. T. kwotę 15.361,00 zł (piętnaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt jeden złotych) wraz z odsetkami:

a. ustawowymi liczonymi do kwoty 10.361 zł (dziesięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt jeden złotych) od dnia 6 czerwca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku;

b. ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 10.361 zł (dziesięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt jeden złotych) od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

c. ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) od dnia 28 września 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda M. T. kwotę 4.535 zł (cztery tysiące pięćset trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości;

IV. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę 284,34 zł (dwieście osiemdziesiąt cztery złote trzydzieści cztery grosze) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 492/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 kwietnia 2014 r. powód M. T., zastępowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w S. kwoty 9.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 maja 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze zdarzeniem z dnia 24 sierpnia 2011 r. w Ł., kwoty 1.361 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 maja 2013 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ww. zdarzeniem, ustalenie, że pozwany będzie ponosił

odpowiedzialność za ewentualne skutki zdarzenia z dnia 24 sierpnia 2011 r., które mogą powstać lub ujawnić się w przyszłości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Pełnomocnik powoda oświadczył, iż powód dochodzi jedynie części przysługujących mu świadczeń.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż roszczenie wywodzi się z kolizji drogowej z dnia 24 sierpnia 2011 r. w której poszkodowany został powód poruszający się skuterem. Powód doznał licznych urazów m.in. złamania otwartego trzonu kości udowej prawej oraz licznych słuceń i otarć. Doznane urazy wywołały u powoda krzywdę w postaci konieczności poddania się hospitalizacji, rehabilitacji, opiece osób trzecich oraz doznanego bólu i cierpień, która w ocenie powoda winna ulec kompensacji przez zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 9000 zł. Nadto powód dochodzi kwoty 150 zł tytułem odszkodowania za koszty leków i maści przeciwbólowych według oświadczenia powoda oraz kwoty 1.211 zł tytułem dalszego odszkodowania za koszty opieki osób trzecich sprawowanej w wymiarze 4 godzin dziennie przez 42 dni po wypadku oraz dwóch godzin dziennie przez okres kolejnych 21 dni przy założeniu, iż koszt jednej godziny wynosi 9,5 zł.

/pozew z dn. 23.04.2014 r. k. 3 – 7, pełnomocnictwo k. 10/

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu dnia 5 czerwca 2014 r.

/potwierdzenie odbioru k. 65/

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 czerwca 2014 r. pozwany, zastępowany przez radcę prawnego, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma podniesiono, iż żądana przez powoda kwota jest nieuzasadniona i zbyt wygórowana.

/odpowieź na pozew z dn. 18.06.2014 r. k. 45 – 47, pełnomocnictwo k. 48/

Pismem z dnia 7 września 2016 r., doręczonym pozwanemu dnia 27 września 2016 r., pełnomocnik powoda rozszerzył żądanie pozwu wskazując, iż obecnie strona powodowa dochodzi:

1. zadośćuczynienia w kwocie 14.000 zł z odsetkami:

- a. ustawowymi od kwoty 9.000 zł od dnia 25 maja 2013 r. do dnia 30 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 481 k.c. od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- b. ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 481 k.c. od kwoty 5.000 zł od dnia doręczenia pisma pozwanej do dnia zapłaty,

2. odszkodowania w kwocie 1.361 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 maja 2013 r. do dnia 30 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 481 k.c. od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

3. w pozostałym zakresie jak w pozwie.

/pismo procesowe pełnomocnika powoda z dn. 07.09.2016 r. k. 178 – 180, procesowe pełnomocnika pozwanego z dn. 04.10.2016 r. k. 187/

W piśmie procesowym z dnia 4 października 2016 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa również w jego rozszerzonej części.

/pismo procesowe pełnomocnika pozwanego z dn. 04.10.2016 r. k. 187/

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały dotychczas zajęte stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

W dniu 24 sierpnia 2011 r. około godziny 8.52 w Ł. na wysokości posesji nr (...) ulicy (...) kierując samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) T. A. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym przez to, że nie zachował szczególnej ostrożności podczas zmiany kierunku jazdy, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu pojazdowi jadącemu na wprost w tym samym kierunku, w wyniku czego lewym przednim bokiem samochodu uderzył w skuter marki A. (...) o nr rej. (...), czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w którym kierujący skuterem M. T. doznał obrażeń ciała w postaci złamania otwartego trzonu kości udowej prawej.

/okoliczność bezsporna, wyrok SR dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, VI Wydział Karny z dn. 28.05.2012 r. w sprawie sygn. akt VI K 1635/11 k. 16/

W dniu 24 sierpnia 2011 r. T. A. jako posiadacz samochodu marki S. (...) o nr rej. (...) posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego.

/okoliczność bezsporna/

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, VI Wydział Karny z dn. 28.05.2012 r. w sprawie sygn. akt VI K 1635/11 zasądzono na rzecz powoda nawiązkę od sprawcy zdarzenia w kwocie 1.000 zł. Powód otrzymał tę kwotę.

/okoliczność bezsporna, wyrok SR dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, VI Wydział Karny z dn. 28.05.2012 r. w sprawie sygn. akt VI K 1635/11 k. 16/

Powód przebywał na zwolnieniu lekarskim w okresie od 24 sierpnia 2011 r. do 10 lutego 2012 r. Od dnia 24 sierpnia 2011 r. przez 6 dni był hospitalizowany.

/druki (...) k. 27 – 28/

Na miejsce zdarzenia została wezwana karetka, która przewiozła powoda do szpitala im. WAM, gdzie został wstępnie zdiagnozowany i zaopatrzony. Powodowi wykonano badanie z CT i zdjęcia RTG w wyniku których postawiono rozpoznanie złamania otwartego pierwszego stopnia wg G-A trzonu kości prawej udowej. Następnie powód został przetransportowany do szpitala im. K., gdzie przyjęto go do oddziału ortopedyczno – urazowego. Zastosowano leczenie operacyjne. W dniu przyjęcia wykonano zamknięte nastawienie i zespolenie złamania metalowym prętem śródszpikowym blokowanym typu F. F.. Na chorą kończynę nie zakładano unieruchomienia gipsowego.

/karta informacyjna z Izby Przyjęć z Oddziałem Pomocy Doraźnej z dn. 24.08.2011 r. k. 17, wynik badania TK mózgowia k. 18, wynik badania TK klatki piersiowej k. 19, karta informacyjna leczenia szpitalnego w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł. z dn. 29.08.2011 r. k. 20 – 21, zaświadczenie z Wojewódzkiej (...) k. 22, zaświadczenie z NFZ z dn. 16.02.2015 r. k. 88/

W dniach 5 października 2011 r., 1 grudnia 2011 r., 13 stycznia 2012 r., 22 lutego 2012 r. oraz 23 listopada 2012 r. powód odbył ambulatoryjne wizyty w poradni ortopedycznej szpitala im. K. w Ł..

/historia choroby z poradni ortopedycznej k. 23 – 26, zaświadczenie z NFZ z dn. 16.02.2015 r. k. 88/

W okresie od 28 sierpnia 2011 r. do 17 lipca 2013 r. powód pozostawał pod opieką (...) w zakresie opieki ortopedycznej.

/karta pacjenta z (...) k. 29 -34/

W wyniku wypadku z dnia 24 sierpnia 2011 r. z punktu widzenia rehabilitacji medycznej powód doznał złamania prawej kości udowej. Uraz ten nie spowodował trwałego uszczerbku na zdrowiu, albowiem u powoda nie występują następstwa i ograniczenia ruchowe oraz funkcji. Przez pierwsze 5 tygodni powód poruszał się przy pomocy kul

łokciowych bez obciążania prawej kończyny dolnej. W tym okresie wymagał pomocy osób trzecich przez 4 godziny dziennie w czynnościach samoobsługi, prowadzenia gospodarstwa domowego oraz w dowożeniu na wizyty lekarskie. Po zezwoleniu na częściowe obciążanie prawej kończyny dolej (5 października 2011 r.) powód przez 3 tygodnie nadal wymagał pomocy osób trzecich w czynnościach przez 3 godziny dziennie. Po usunięciu zespolenia metalowego w kwietniu 2013 r. powód wymagał pomocy osób trzecich przez 2 tygodnie po 2 godziny dziennie w czynnościach samoobsługi (kąpiel, ubieranie) i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Powód otrzymywał leki przeciwzakrzepowe przez 40 dni, przyjmował leki przeciwbólowe codziennie przez około 4 tygodnie – koszt miesięczny nie przekraczał 50 zł. Następnie stosował leki przeciwbólowe i okresowo maści do wcierania przez około 10 – 12 miesięcy, których miesięczny koszt nie przekraczał 30 – 40 zł. Po operacji usunięcia metalu powód otrzymywał leki przeciwzakrzepowe przez 10 dni i przez około 2 – 4 tygodnie stosował okresowo leki przeciwbólowe, których miesięczny koszt nie przekraczał 30 – 40 zł.

U powoda była konieczność stosowania rehabilitacji po złamaniu i leczeniu operacyjnym oraz następnie po usunięciu zespolenia. Rehabilitacja była zlecona i wykonana zgodnie z obowiązującą wiedzą medyczną i przyjętymi zasadami postępowania. Cierpienia fizyczne powoda po wypadku była znaczne.

/opinia biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej K. K. (2) k. 115 – 119/

Z ortopedycznego punktu widzenia w wyniku wypadku z dnia 24 sierpnia 2011 r. w zakresie narządów ruchu powód doznał otwartego złamania trzonu kości prawej udowej. Obecnie, po zastosowanym leczeniu operacyjnym i usprawniającym, pozostają dobrze wygojone blizny, objawy „strzelania: lewego stawu biodrowego, mierny okresowy zespół bólowy i poczucie pogorszenia sprawności. Najprawdopodobniej objawy „strzelania” stawu biodrowego lewego są skutkiem długotrwałego asymetrycznego przeciążania lewego stawu biodrowego w okresie chodzenia przy pomocy kul i z niepełnym obciążeniem prawego stawu biodrowego. Doznany uraz z punktu widzenia ortopedii spowodował u powoda trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 6% (zgodnie z poz. 147 a załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r., poz. 1974, Dz.U. nr 234 z dn. 24.12.2002 r.). Stopień uszczerbku uwzględnia także pozostające na skórze blizny. Odgraniczanie jaki procent uszczerbku jest związany wyłącznie z bliznami od uszczerbku związanego ze złamaniem nie jest konieczne – uszczerbki nie powinny ulegać sumowaniu. Nie ma zatem potrzeby odrębnego oceniania uszczerbku wg pozycji 149 ww. załącznika. Leczenie powoda miało typowy przebieg, zaś jego ostateczny wynik jest dobry. Rokowania powoda na przyszłość są dobre.

W związku ze zdarzeniem z dnia 24 sierpnia 2011 r. zakres cierpień fizycznych i psychicznych powoda był znaczny. W okresie systematycznego przyjmowania leków przeciwbólowych w większych ilościach w ciągu pierwszych trzech miesięcy ich koszt mógł zamknąć się w kwocie do 50 zł miesięcznie. Później ich koszt zmniejszał się do kwoty 10 zł miesięcznie i trwa nadal. Dodatkowo powód poniósł koszt 40 iniekcji fraxiparine 0,4 ml w kwocie ok. 45,76 zł.

/opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i chirurgii urazowej A. W. z dn. 14.02.2016 r. k. 134 – 136, uzupełniająca opinia z dn. 04.11.2016 r. k. 194/

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej i laseroterapii powód w wyniku wypadku z dnia 24 sierpnia 2011 r. doznał złamania otwartego trzonu kości udowej prawej wymagającej repozycji chirurgicznej. Następstwem urazu są blizny pooperacyjne prawego uda:

- na bocznej powierzchni biodra prawego i w bliższym górnym odcinku uda prawego na jego powierzchni bocznej blizna pooperacyjna, linijna, brunatna, przebiegająca pionowo w osi długiej kończyny, długości 180 mm i szerokości 14 – 17 mm, drabinkowata (z licznymi, prostopadłymi do jej przebiegu bliznami po szwach chirurgicznych o długości 30 mm, białe odbarwionymi),
- na bocznej powierzchni uda prawego w jego odcinku dalszym dolnym blizna pooperacyjna, linijna, jasno - brunatna, soczewkowata, w całości zagłębiona, przebiegająca pionowo w osi długiej kończyny, długości 44 mm i

szerokości 15 mm, drabinkowata (z licznymi, prostopadłymi do jej przebiegu bliznami po szwach chirurgicznych o długości 22 mm, biało odbarwionymi).

Ww. blizny spowodowały wyłącznie z punktu widzenia chirurgii plastycznej (pkt 3 § 8 załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r., poz. 1974, Dz.U. nr 234 z dn. 24.12.2002 r.) 5% trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Nie istnieje możliwość likwidacji blizn już raz powstałych.

/opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii plastycznej i laseroterapii C. D. z dn. 10.07.2016 r. k. 165 – 167, uzupełniająca opinia z dn. 23.09.2016 r. k. 184/

W szpitalu powoda codziennie odwiedzała matka. Po wyjściu ze szpitala został przewieziony do domu przez kolegów, gdyż nie mógł sam wejść do mieszkania. Po powrocie do domu powód początkowo leżał, jedynie nieznacznie poruszając się przy pomocy kuli i innych osób. Po wypadku powód korzystał z pomocy osób trzecich przy podnoszeniu się z łóżka, przy codziennej toalecie, a następnie przy zejściu ze schodów. Matka pomagała powodowi przy jedzeniu, przy korzystaniu z toalety i przy braniu prysznic, a także robiła my zakupy i sprzątała. Bez pomocy osób trzecich zaczął poruszać się po około 1,5 – 2 miesięcy korzystając już tylko z oparcia o kule. Natomiast swobodnie bez pomocy osób trzecich mógł a powodowi poruszać się po okresie 1,5 miesiąca -2 miesięcy. Z 2 kul powód korzystał przez okres 4-5 miesięcy, a przy pomocy jednej dodatkowo 1-2 miesięcy. Bez kul swobodnie zacząłem poruszać się w okolicach marca 2012 roku. W 2013 roku powód przeszedł operację związaną z usunięciem pręta, co spowodowało konieczność kolejnej hospitalizacji przez 7 dni. Powód odczuwał silne bóle nogi i bóle kręgosłupa. W razie odczuwania dużego bólu powód przyjmował leki przeciwbólowe - Ketonal i słabszy. Matka powoda pożyczala służbowy samochód, gdy trzeba było powoda zawieźć na wizytę do lekarza. Powód przeszedł 2 serie zabiegów rehabilitacyjnych przeprowadzonych w prywatnym gabinecie. Nie dostał skierowania na rehabilitację od lekarza prowadzącego. Decyzje o rehabilitacji podjął po zasięgnięciu opinii ortopedy w czasie leczenia prywatnego.

/przesłuchanie powoda w charakterze strony 00:11:05 – 00:13:49 elektroniczny protokół rozprawy z dn. 06.03.2017 r. k. 208 potwierdzające informacyjne wyjaśnienia powoda, protokół rozprawy z dn. 04.02.2015 r. k. 80 – 83, zaświadczenie z NFZ z dn. 16.02.2015 r. k. 88, zeznania E. T., 00:04:43 – 00:09:46 elektroniczny protokół rozprawy z dn. 06.03.2017 r. k. 208/

Przed wypadkiem powód dużo chodził, biegał, jeździł na rowerze. Grał również z kolegami w piłkę. Obecnie nie może wykonywać tych czynności, ponieważ przy zbyt długim staniu czy chodzeniu noga boli. Przed wypadkiem powód pracował na stanowisku informatyka. Dostał wypowiedzenie przed drugim zabiegiem operacyjnym. Obecnie powód pracuje na umowę zlecenie dorywczo w tym samym charakterze. Aktualnie powód ma problemy ze spaniem na prawym boku. Okazjonalnie wspiera się lekami przeciwbólowymi. Powodowi pomagają matka i siostra.

/przesłuchanie powoda w charakterze strony 00:11:05 – 00:13:49 elektroniczny protokół rozprawy z dn. 06.03.2017 r. k. 208 potwierdzające informacyjne wyjaśnienia powoda, protokół rozprawy z dn. 04.02.2015 r. k. 80 – 83/

Dodatkowo powód otrzymał od (...) S.A. w W. świadczenie z ubezpieczenia grupowego kwotę ok. 2.500,00 – 2.700,00 zł. Z ZUS otrzymywał zasiłek. Nie otrzymał z ZUS odszkodowania w związku z wypadkiem.

/przesłuchanie powoda w charakterze strony 00:11:05 – 00:13:49 elektroniczny protokół rozprawy z dn. 06.03.2017 r. k. 208 potwierdzające informacyjne wyjaśnienia powoda, protokół rozprawy z dn. 04.02.2015 r. k. 80 – 83informacja z ZUS w Ł. z dn. 16.02.2015 r. k. 89/

Przed wypadkiem powód leczył się ortopedycznie w związku ze strzelaniem biodra, a neurologicznie nie leczyłem się. Przed wypadkiem powód nie leczył się w związku z bólami kręgosłupa.

/przesłuchanie powoda w charakterze strony 00:11:05 – 00:13:49 elektroniczny protokół rozprawy z dn. 06.03.2017 r. k. 208 potwierdzające informacyjne wyjaśnienia powoda, protokół rozprawy z dn. 04.02.2015 r. k. 80 – 83/

Na mocy decyzji z dnia 13 listopada 2012 r. pozwany przyznał powodowi kwotę:

- 8.000 zł tytułem zadośćuczynienia za ból i cierpienie wynikające ze zdarzenia z dnia 24 sierpnia 2011 r.,
- 784 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich.

W dalszym toku postępowania likwidacyjnego pozwany odmówił dopłaty świadczeń.

/okoliczność bezsporna, decyzja z dn. 24.05.2013 r. k. 11, decyzja pozwanego z d. 13.11.2012 r. k. 12 – 13, akta postępowania likwidacyjnego – na płycie CD k. 62/

Koszt jednej godziny usługi opiekuńczej w okresie od 24 sierpnia 2011 r. do 2012 r. wynosił 9,5 zł.

/okoliczność znana Sądowi z urzędu/

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o ww. dowody, których szczegółowa ocena nastąpi w toku rozważań.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie powód dochodził zadośćuczynienia, odszkodowania i ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość w związku z wypadkiem z dnia 24 sierpnia 2011 r. Strona pozwana nie kwestionowała zasady swej odpowiedzialności, jednakże nie uznała powództwa wskazując, iż roszczenie jest nadmierne w świetle doznanych przez powoda krzywdy i szkody i wypłaconego w toku postępowania likwidacyjnego świadczenia.

Podstawę odpowiedzialności strony pozwanej stanowi art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. art. 822 k.c., zgodnie z którym przez umowę odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Między stronami bezspornym było, iż odpowiedzialną za zaistnienie zdarzenia z dnia 24 sierpnia 2011 r. był kierujący pojazdem marki S. (...) o nr rej. (...) T. A. posiadający ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. Pozwane Towarzystwo (...) odpowiada zatem za skutki przedmiotowego zdarzenia.

Przechodząc do ustalenia zasadności żądania powódki co do wysokości wskazać trzeba, co następuje. Art. 444 § 1 k.c. stanowi, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Stosownie zaś do treści art. 445 § 1 k.c. we wskazanych wypadkach możliwym jest przyznanie poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (szkodę niemajątkową), wyrażającą się w doznanym bólu, cierpieniu, ujemnych doznaniach psychicznych. W judykaturze i piśmiennictwie obowiązującym i powszechnie uznawanym za słuszne jest stanowisko, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną, przy czym jednocześnie nie może być nadmierne. Do podstawowych kryteriów oceny w tym zakresie zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak między innymi SN w wyr. z dnia 4.06.1968 r., I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; SN w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8.12.1973 r., III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz. 145; SN w wyr. z dnia 12.09.2002 r., IV CKN 1266/00, niepubl; SN w wyr. z dnia 19.08.1980 r., IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; SN w wyr. z dnia 30.01.2004 r., I CK 131/03, OSNC 2004 r., nr 4, poz. 40).

Sposób wyznaczania wysokości należnego zadośćuczynienia nie został wskazany przez ustawodawcę w przepisach, stąd reguły jego ustalania zostały wypracowane przez doktrynę. Podkreśla się, iż zadośćuczynienie powinno mieścić się w rozsądnych granicach wyznaczonych z jednej strony zadośćuczynienie powinno rekompensować doznaną szkodę niemajątkową, z drugiej jednak winno także odpowiadać aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Stanowisko to nawiązuje do linii orzecznictwa zapoczątkowanej orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 r. (OSPiKA 1966, poz. 92), w którym sformułowana została teza, że zadośćuczynienie powinno być umiarkowane (tak też Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 12.09.2002 r., sygn. akt IV CKN 1266/00, publ. Lex 80272, z 06.06.2003 r., sygn. akt IV CKN 213/01, publ. Lex 141396).

Rozmiar krzywdy doznanej przez powoda w wyniku wypadku z dnia 24 sierpnia 2011 r. Sąd ustalił opierając się o dowody z dokumentacji medycznej, zeznań świadka E. T., przesłuchania powoda oraz przede wszystkim w oparciu o opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii i chirurgii urazowej, rehabilitacji medycznej oraz chirurgii plastycznej. Dokumentacja medyczna nie budziła wątpliwości stron ani Sądu co do prawdziwości. Sąd przyznał wiarę także zeznaniom świadka E. T. i przesłuchaniu powoda na okoliczność rozmiaru doznanych przez niego cierpień. Wymienione dowody pozostawały ze sobą spójne, zaś nadto wydawały się w pełni logiczne w świetle charakteru urazu doznanego przez M. T. w wypadku z 24 sierpnia 2011 r. Strona powodowa nie kwestionowała również opinii biegłych sądowych. Pełnomocnik pozwanego przeczył prawdziwości twierdzeń biegłego sądowego z zakresu chirurgii plastycznej C. D. w przedmiocie konieczności ustalenia dodatkowego uszczerbku na zdrowiu z powodu blizn pooperacyjnych powoda. Sąd dopuścił wnioskowany przez stronę pozwaną dowód z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu ortopedii i chirurgii urazowej A. W. na okoliczność ustalenia prawidłowości twierdzeń biegłego C. D., wskazać jednak trzeba, iż nie podzielił stanowiska tego biegłego. Sąd oceniając rozmiar uszczerbku doznanego przez powoda M. T. oparł się także na – w jego ocenie zupełnie zasadnym – stanowisku biegłego sądowego C. D., który stwierdził, iż krzywda powoda jaką są blizny pooperacyjne uzasadnia ustalenie, że stanowią one uszczerbek na jego zdrowiu odmienny od faktu złamania prawej kości udowej i ich następstw. W przekonaniu Sądu argumentacja biegłego z zakresu chirurgii plastycznej obejmująca uszczerbek o charakterze kosmetycznym i estetycznym jest zupełnie przekonująca. Sąd podziela pogląd, iż istnienie tak znacznych blizn pooperacyjnych szpecących ciało powoda bez możliwości ich usunięcia nie stanowi jedynie konsekwencji leczenia chirurgicznego, ale odrębną krzywdę powoda w sposób istotny wpływając na jego samopoczucie i wygląd zewnętrzny.

Z powyższych względów Sąd doszedł do przekonania, iż powód w wyniku zdarzenia z dnia 24 sierpnia 2011 r. doznał trwałych uszczerbków na zdrowiu podlegających kumulacji i wynoszących łącznie 11% (5% i 6%). Stanowią one konsekwencję urazu w postaci złamania otwartego trzonu kości prawej udowej. Krzywda powoda związana z przedmiotowym zdarzeniem powiązana w całości była z ww. urazem i potęgowana przez znaczne cierpienia fizyczne odczuwane przez powoda. Cierpienie te wywoływały dolegliwości bólowe, konieczność poddania się dwukrotnie operacjom oraz podjęcia długotrwałego leczenia także usprawniającego oraz stosowania leków przeciwbólowych i przeciwzkrzepowych, niemożność samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego przez znaczny okres oraz brak możliwości obciążania prawej nogi. Bez wątpienia krzywdzące dla powoda jako młodego człowieka było również ograniczenie uprawianej aktywności fizycznej, a tym również zespołowej. Co więcej powód do chwili obecnej odczuwa skutki zdarzenia szkodzącego w postaci bólu i uczucia „strzykania” oraz nie może podejmować części aktywności z uwagi na ogólne poczucie pogorszenia sprawności.

Biorąc pod uwagę powyższe poważne konsekwencje, jakie dla zdrowia powoda przyniosło zdarzenie z dnia 24 sierpnia 2011 r. Sąd uznał, iż zadośćuczynienie rekompensujące doznane negatywne przeżycia powoda z tym związane wynosi 30.000 zł. Nawet biorąc pod uwagę wypłacenie przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego powodowi kwoty 8.000 zł z tego tytułu, roszczenie o zasądzenie kwoty dodatkowych 14.000 zł było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany może domagać się: kompensaty wszelkich kosztów, wywołanych tym stanem (art. 444 § 1 k.c.) oraz odpowiedniej renty, jeżeli utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość

(art. 444 § 2 k.c.); może mieć ona postać renty tymczasowej, jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić (art. 444 § 3 k.c.). Obowiązek kompensaty kosztów obejmuje wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, a więc wszystkie niezbędne i celowe wydatki, bez względu na to, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, Mon. Praw. 2008, nr 3, s. 116). Zaznaczyć również trzeba, że fakt, iż opiekę nad poszkodowaną sprawowały bliskie jej osoby nie pozbawia powoda prawa do żądania odszkodowania w zakresie kosztów, które musiałaby ponieść z tego tytułu. Zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem, poszkodowany nie jest bowiem zobowiązany do udowodnienia poniesionych w tym zakresie wydatków – wystarczy wykazanie, że opieka taka była potrzebna – i może dochodzić roszczenia także wówczas, jeżeli opiekę nad nim sprawują osoby najbliższe (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 1977 r. I CR 143/77; z dnia 04 marca 1969 r. I PR 28/69, LEX 12179; z dnia 11 marca 1976 r. IV CR 50/76 oraz nowsze: z dnia 09.11.2007 r., sygn. akt V CSK 245/0, publ. OSNIC z 2008 r., Nr D, poz. 95, z dnia 04.03.1969 r., sygn. akt I PR 28/69, publ. OSNICPiUS z 1969 r., Nr 12, poz. 229, z dnia 08.07.2005 r., sygn. akt II CK 771/04).

Zasadność żądania przez powoda kwoty 1.361 zł została należyście wykazana w drodze opinii biegłych sądowych z zakresu rehabilitacji medycznej i ortopedii i chirurgii urazowej. Powód wymagał opieki osób trzecich w zakresie pierwszych 5 tygodni (35 dni) w wymiarze 4 godzin dziennie. Następnie przez kolejne 3 tygodnie (21 dni) wymagał opieki w wymiarze 3 godzin dziennie. Dodatkowo powód musiał korzystać z pomocy osób trzecich po drugim zabiegu operacyjnym przez okres 2 tygodni (14 dni) po 2 godziny dziennie. Łącznie powód wymagał zatem pomocy osób trzecich przez 231 godzin. Przy przyjęciu powszechnie stosowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i (...) Komitecie Pomocy (...) stawki 9,5 zł za godzinę usług opiekuńczych w okresie rekonwalescencji powoda właściwa wysokość należnego mu odszkodowania za koszty opieki osób trzecich wyniosła 2.194,50 zł. Pozwany wypłacił powodowi z tego tytułu odszkodowanie w kwocie 784 zł, wobec czego nadal nienaprawioną pozostała szkoda w kwocie 1.410,50 zł. Z uwagi na tę okoliczność roszczenie powoda o zasądzenie z tego tytułu kwoty 1.211 zł zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód w drodze opinii ww. biegłych wykazał także zasadność poniesienia kosztów leków przeciwbólowych i przeciwzakrzepowych. Koszt leków przeciwzakrzepowych po pierwszej operacji przez 40 dni wyniósł 45,76 zł. Uwzględniając leki przeciwzakrzepowe po drugim zabiegu przez 10 dni proporcjonalnie ich koszt wyniósł 11,44 zł. Stosowanie leków przeciwbólowych u powoda było zasadne w okresie pierwszych 4 tygodni w wymiarze 50 zł, następnie przez około 10 – 12 miesięcy w wymiarze 30 – 40 zł miesięcznie (łącznie od 300 zł do 480 zł), zaś po operacji usunięcia metalu przez 2 – 4 tygodnie w kwocie 30 – 40 zł miesięcznie (łącznie od 15 zł do 40 zł). Nawet zatem przy uwzględnieniu najmniejszego wymiaru zastosowanego leczenia, należne powodowi z tego tytułu odszkodowanie wynosiło 422,20 zł. Żądanie zasądzenia z tego tytułu kwoty 150 zł było zatem zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

O odsetkach od zasądzonej części roszczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 k.c. oraz w zw. z art. 14 § 2 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. nr 124 poz. 1152 z 2003 r.). Zgodnie z ww. przepisami ubezpieczyciel winien spełnić świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, zaś przedłużenie tego terminu jest wyjątkowo możliwe tylko wówczas gdy zachodzą szczególne okoliczności.

W niniejszej sprawie powód dochodził zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty dochodzonej pierwotnie pozwem od dnia 25 maja 2013 r. do dnia 30 grudnia 2015 r. oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty rozszerzonego powództwa ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia doręczenia pisma pozwanego do dnia zapłaty. Sąd po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy doszedł jednak do przekonania, iż strona powodowa nie udowodniła, aby wzywała powoda do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem przed wytoczeniem powództwa w niniejszej sprawie. Roszczenie w skonkretyzowanej wysokości dochodzonej pozwem pierwotnie stało się zatem wymagalne dopiero od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu tj. od dnia 6 czerwca 2014 r., zaś w zakresie kwoty 5.000 zł stanowiącej rozszerzoną część powództwa od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pisma rozszerzenia zawierającego tj. od dnia 28 września 2016 r. do dnia zapłaty. Orzekając o odsetkach Sąd uwzględnił również zmianę od dnia 1 stycznia 2016 r. brzmienia przepisu art. 481 k.c.

Na uwzględnienie nie zasługiwało jednakże żądanie powoda ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia z dnia 24 sierpnia 2011 r. na przyszłość. Warunkiem dopuszczalności takiego ustalenia jest istnienie po stronie powoda interesu prawnego. Wskazuje się, iż interes taki może istnieć, zwłaszcza przy szkodach na osobie, mimo możliwości dochodzenia świadczenia z danego stosunku prawnego, jeżeli z tego stosunku wynikają dalsze jeszcze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne. Szkody na osobie nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego, może określić podstawę żądanego odszkodowania jedynie w zakresie tych skutków, które już wystąpiły. Nie może natomiast określić dalszych skutków, jeszcze nie ujawnionych, których wystąpienie jest jednak prawdopodobne, a które niejednokrotnie ujawniają się po upływie dłuższego czasu, w trudnym z reguły do określenia rozmiarze. Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość umożliwia poszkodowanemu dochodzenie kolejnych roszczeń, nawet gdy owe dalsze skutki wystąpią po upływie terminu przedawnienia (tak SN w uchwale 7 sędziów z dnia 17.04.1970, III PZP 34/69, OSNC 1970 r., nr 12, poz. 217).

W rozpoznawanej sprawie z opinii biegłych sądowych wynika, iż proces leczenia powoda w związku ze zdarzeniem z dnia 24 sierpnia 2011 r. został już zakończony. Powód w chwili obecnej odczuwa już tylko nieznaczne dolegliwości bólowe związane ze skutkami ww. zdarzenia. Nie ma zatem prawdopodobnych podstaw do przypuszczenia, aby w zdrowiu powoda miały powstać dalsze uszczerbki związane ze zdarzeniem, a w konsekwencji – nie ma zatem podstaw do uwzględnienia tego żądania powoda na podstawie art. 189 k.p.c.

Podkreślić także należy, iż obecna treść art. 442¹ § 1 k.c. niweczy obawę możliwości przedawnienia roszczenia, albowiem roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§3). Roszczenie w tymże zakresie podlegało zatem oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie II. sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu wyrażoną w treści art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Pozwany przegrał proces w całości, a zatem zobowiązany był do zwrócenia powodowi poniesionych przez niego kosztów celowego dochodzenia praw, do których należały 518 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 1600 zł tytułem wynagrodzenia biegłych K. K. (2), A. W. oraz C. D.. Z uwagi na powyższe w punkcie III. sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.535 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W toku postępowania Skarb Państwa – Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi tymczasowo wydatkował część kosztów procesu, które winny obciążać ostatecznie strony. Do kosztów tych należały kwota 34,34 zł tytułem wynagrodzenia biegłego sądowego A. W. za sporządzenie opinii uzupełniającej oraz kwota 250 zł tytułem opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa. Z uwagi na tę okoliczność na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. i przegraniem przez pozwanego procesu w całości Sąd w punkcie IV. sentencji wyroku nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa od pozwanego (...) S.A. w S. kwoty 284,34 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.